ЖИТОМИРСЬКА
Обласна
Універсальна
Наукова
Бібліотека
імені О. ОЛЬЖИЧА

Ініціативи та креативні ідеї сучасної бібліотеки

(досвід роботи бібліотек новостворених громад Житомирщини)

Обласна універсальна наукова бібліотека
ім. О. Ольжича
Житомирської обласної ради
Науково-методичний відділ

Ініціативи та креативні ідеї сучасної бібліотеки

(*Досвід роботи бібліотек новостворених громад Житомирщини)*

Житомир, 2019

Ініціативи та креативні ідеї сучасної бібліотеки: - /Житомирська обласна наукова бібліотека ім. О.Ольжича: уклад. О. Костюченко, ред. Г. Врублевська. – Житомир: ЖОУНБ ім. О. Ольжича, 2017. – 27с.

У виданні продовжується представлення матеріалу про актуальні питання діяльності бібліотек в умовах децентралізації та досвід їх роботи у новостворених громадах Житомирщини.

«З добром у серці»

з досвіду співпраці Новоград-Волинської міської централізованої бібліотечної системи з Міським територіальним центром соціального обслуговування населення

Під тиском змін у суспільстві бібліотека перестає бути сакральним сховищем книг і перетворюється у багатофункціональний простір. Бібліотека є тим самим «третім місцем» в громадському просторі, де навчання проходить поруч із цікавим дозвіллям, є рівний доступ до інформації, зручні та сучасні сервіси. Вже не один рік центральна міська бібліотека ім. Юрія Ковальського співпрацює з Міським територіальним центром соціального обслуговування населення. Однією з найважливіших проблем даної категорії суспільства є незалученість їх у суспільне життя та виробництво матеріальних благ, що негативно позначається на їхньому соціально-психологічному та матеріальному становищі. Тому одним із важливих напрямків роботи бібліотеки – це не залишати без уваги літніх мало мобільних людей та людей з особливими потребами, тих, хто потребує підтримки, турботи, кому з різних причин нелегко в житті. В обслуговуванні таких людей слід, перш за все, віддавати перевагу індивідуальному підходу, що обов'язково передбачає двобічну спільну роботу в процесі спілкування. Адже важливо не тільки запропонувати потрібну книгу, а й підтримати бесіду на будь-яку тему, що цікавить читача.

Головне надбання бібліотеки – книги, які ми використовуємо в роботі з читачами будь-якого віку. Книга має унікальну здатність – вона лікує людські душі. Щомісяця працівники центральної міської

бібліотеки ім. Юрія Ковальського відвідують територіальний центр з новими книгами, журналами. Візити неодмінно супроводжуються бесідами-рекомендаціями, міні-диспутами про прочитане та інформацією про новинки, що з'явились у фонді книгозбірні. Люди з обмеженими фізичними можливостями обслуговуються вдома. Вони можуть отримати довідку та замовити літературу по телефону. Такі послуги дають читачам можливість задовольнити свої запити з найменшими витратами часу та зусиль.

Для підопічних територіального центру проведено ряд цікавих, пізнавальних та розважальних заходів: бесіди, презентації книг, тематичні викладки літератури. Особливим попитом користується література медичного характеру та книги зі здорового способу життя, художня література, зокрема сучасна українська література, журнали на різну тематику. Крім того, вони завжди мають можливість отримати необхідну інформацію про наше місто, роботу міської влади, про культурні події, які відбуваються в нашому регіоні.

Для того, щоб стати щасливим, людині необхідно навчитися жити в гармонії із зовнішнім світом, самим собою. А щоб досягти гармонії в собі, перш за все необхідно переглянути своє ставлення до себе. Визначити, які недоліки не дають змоги жити щасливо, і переробити їх або навчитися використовувати їх так, щоб вони виглядали як переваги. Про все це говорили під час години корисного спілкування «В гармонії з собою і світом». Разом із слухачами розглянули різні життєві ситуації, проаналізували їх. Присутні читали вірші про щастя. Кожен познайомився з інформацією, що його цікавить: про цінність життя і здоров'я, про лікування природою, про шкідливі звички і про те, як важливо себе загартовувати та займатися фізичною культурою, щоб жити «в гармонії із світом і собою».

До Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» працівники бібліотеки завітали до територіального центру на годину милосердя «З любов'ю до людей».

В ході зустрічі підопічні територіального центру ознайомились з літературою на тему «Старіння, активне довголіття і ліки». За дружнім столом, за чашкою чаю лунали пісні, велись душевні розмови; було добре та затишно.

Зважаючи на те, що сучасний світ

– це велика кількість інформації, постійний рух та стресові ситуації, людям потрібно те, що б заспокоювало, відволікало від буденних проблем. Антистресова дія, заспокоювання, релаксація та реалізація творчого потенціалу – все це захоплюючі та неймовірно цікаві розмальовки для дорослих: прості чорно-білі малюнки з великою кількістю дрібних елементів рятують від стресів тисячі дорослих людей в усьому світі. Не дивно, що розмальовки для дорослих зацікавили підопічних центру, адже вони справді позитивно впливають на загальний стан і навіть фізичне здоров'я людини. Формат антистрес-розмальовок дозволяє одночасно працювати над одним малюнком кільком людям, а атмосфера спокою і затишку, спільна творчість зближують і звільняють від комплексів. Дорослі розмальовки антистрес останнім часом підкорили мільйони людей. Це одні з найбільш популярних книг, які виходять в друк.

В черговий раз бібліотекарі завітали на гостину з вікториною «Знавці природи». Під час вікторини присутні разом з ведучою перегорнули такі сторінки, як народознавча, про рослини з усього світу, цікаве про тварин, відгадували загадки. Щоб зробити захід не тільки пізнавальним і корисним, а ще й цікавим і веселим, було запропоновано взяти участь у таких конкурсах, як «Запитай хоч серед ночі» та «Самий винахідливий та артистичний». Під час заходу присутні продемонстрували свої знання про дивовижний світ природи, а також дізналися багато нового та цікавого про тваринний та рослинний світи. Досвід показує, що сам факт залучення даної категорії до світу книги набуває для них виняткового значення,

а на бібліотекаря, який працює з такими користувачами лягає висока психологічна і моральна відповідальність. Дуже важливо не лише принести необхідну книгу, а й підтримати бесіду, виявити не жалість, а розуміння, терпіння. Книга та спілкування є, можливо, єдиним віконцем у великий світ, а слово «читати» рівноцінне поняттю «жити».

Хороша книга може вилікувати душевні рани і вчить радіти кожній секунді життя. Хороша книга підтримає в важку хвилину і надасть сили йти вперед. Додасть впевненості у власних силах. Саме такими є автобіографічні книги Джен Брикер «Йди за своєю мрією» та Варіс Діріє «Квітка пустелі» огляд-презентація яких проведено для підопічних територіального центру.

Також підопічні територіального центру постійно запрошуються на засідання клубу «Світлиця», який працює при бібліотеці. Родзинкою одного з засідань клубу був виступ вокального ансамблю «Осінь» Міського територіального центру соціального обслуговування населення (керівник – Тетяна Шевченко).

Бібліотека – це літературно-музична вітальня, де потрібно лікувати душу людини поетичним словом, музикою, прекрасним світом мистецтва.

Під час проведення будь-якого заходу бібліотекарі намагаються залучати й підопічних територіального центру, надають їм можливість виступати, читати вірші, передати для експонування на виставках свої вироби та ін.

Під час огляду-роздуму «Життя прожити – не поле перейти», розмірковували над тим, що якщо замислитися глибше, то кожен може зрозуміти, що завжди є хтось набагато нещасніший за тебе, і твої проблеми порівняно з його горем — дрібниці. Позитивні думки створюють навколо нас позитивну реальність, яка, в свою чергу, впливає на якість життя і довголіття. Варто зазначити, що в ході зустрічі кожний міг поділитися своїм бажанням у вирішенні тих чи інших побутових проблем, завдячуючи своєму життєвому

досвіду, який мабуть і є найкращим порадником. Після завершення зустрічі підопічні центру зі щирими посмішками та позитивнм мисленням дякували за таке корисне та цікаве спілкування, а бібліотекар, в свою чергу, побажав гармонії та душевного спокою.

І хоча в місті працюють спеціальні служби й заклади, в обов'язки яких входить турбота про соціально незахищених людей, тепле слово і піклування оточуючих ніколи не будуть зайві. Центральна міська бібліотека ім. Юрія Ковальського завжди відкрита для відвідувачів, а бібліотекарі завжди готові до спілкування.

«Ідеї сучасної бібліотеки»

З досвіду співпраці Народицької селищної бібліотеки з громадою

XXI століття називають віком інформаційним, адже очевидно, що майбутнє буде визначатися інформаційними технологіями. Бібліотеки – одне з найбільших надбань цивілізації. Без них неможливо уявити собі розвиток науки, освіти, культури, життя громадян будь-якої країни.

Народицька селищна бібліотека визначає приорітети своєї діяльності відповідно до змін та потреб місцевої громади, шукає шляхи співпраці з усіма її представниками, щоб стати справжнім соціально-інформаційним центром та складовою місцевого соціуму, культурною інституцією, яка залишається важливим самобутнім простором освіти, дозвілля, духовного розвитку громади. Установі вдається підтвердити статус провідного соціального закладу для місцевої громади завдяки постійному пошуку і впровадженню інноваційних форм і методів роботи, співпраці з місцевою владою, із засобами масової інформації, проектній діяльності. А бібліотечні працівники прагнуть зробити свій заклад комфортним, привабливим для користувачів, рекламують можливості, послуги, пропонують, як гармонійно поєднати традиційну книжку та читання з використанням новітніх інформаційних технологій.

На сучасному етапі бібліотека поступово переходить від роботи у форматі «книгосховище» до формату «інформаційно-культурний центр для громади». Своєю діяльністю вона доводить власну значимість для громади, розкриває свій потенціал, пропонує новітні послуги, форми та методи роботи, сприяє вихованню почуття патріотизму, інтересу до вивчення історичного минулого нашого народу.

Ми не стоїмо осторонь тих подій, які відбуваються в державі та в нашому селищі, відзначаємо їх на фаховому рівні, і завжди співпрацюємо в цьому напрямку з владою та громадою.

Час плине, а пам'ять залишається…

На шляху до незалежності український народ завжди приносив у жертву своїх найкращих синів і дочок. Останніми у цьому довгому списку стали герої Небесної Сотні. Саме вони зуміли рішуче стати до боротьби із злом, заплативши за перемогу надвисоку ціну – власне життя.

З нагоди вшанування пам’яті загиблих під час масових акцій протесту в Україні у листопаді 2013 року – лютому 2014 року та з метою увіковічнення

великої людськості, громадянської і національної відваги та самовідданості працівники селищної бібліотеки підготували та провели годину мужності для учнів Народицької гімназії «Сам не знаю де загину…».

Афганістан. Чужа війна – український рахунок

В Україні 15 лютого відзначають День вшанування учасників бойових дій на території інших держав.

15 лютого працівниками селищної бібліотеки в читальному залі було оформлено виставку-вшанування «Афганістан: Подвиг. Біль. Пам’ять», яка розкриває тему війни в Афганістані. Також відбулася зустріч-спомин з воїнами -інтернаціоналістами, під час якої презентувалась слайд-презентація зі світлинами наших земляків, за допомогою якої вони мали змогу повернутись у молоді роки.

Представлена презентація «Історія виникнення козацтва», яка ще раз нагадала чиїми є нащадками та що «Козацькому роду – нема переводу!».

Пам'ять, яку залишила війна

Щороку, 22 вересня, відзначається День партизанської слави України. Це державне визнання внеску народних месників у велику Перемогу над нацизмом, це свято людей сильних духом і з чистою совістю, які не шкодували життя для перемоги над ненависним ворогом. З метою вшанування подвигу партизанів і підпільників у роки Великої Вітчизняної війни у Народицькій селищній бібліотеці до Дня партизанської слави для користувачів оформлено книжкову виставку «Незламний фронт відваги і доблесті».

Зустріч з депутатом ВРУ Дзюбликом П.В.

12 вересня в читальному залі Народицької селищної бібліотеки відбулася зустріч працівників бібліотек Народицької ОТГ з народним депутатом України Павлом Дзюбликом. Обговорити найгостріші проблеми та знайти спільні шляхи їх вирішення – ось основна мета зустрічі. Супроводжувала парламентаря представник депутата у нашому районі – Черняк Олена Миколаївна.

Під час спілкування бібліотекарі ставили важливі запитання, розповідали про проблеми в своєму населеному пункті, на що почули думку депутата та слушні пропозиції щодо вирішення цих проблем. Зустріч пройшла в теплій та дружній атмосфері.

Наш Прапор - дух єдиний Великого народу

22 серпня працівниками селищної бібліотеки було проведено історичну годину «Наш Прапор – дух єдиний Великого народу». Державний Прапор є національним символом нашої держави. Під ним українці йшли до проголошення самостійності, тому для України як держави, яка має давнє історичне коріння і прагне стати повноправним членом Європейського Союзу, природним має бути вияв пошани до своєї національної символіки, а саме до прапора.

І Україна таки буде і в Україні будем ми

23 серпня Народицька селищна бібліотека взяла участь у святкуванні Дня Державного Прапора України та 27-ї річниці Дня Незалежності нашої держави. Для жителів громади бібліотечні працівники презентували книжкову виставку «Люби – рідне! читай – українське!». Разом з юними, талановитими читачами та жителями селища провели тест-вікторину «Як ти знаєш свою Україну», конкурс «Маленькі майстри великого пензля» (для дітей), майстер-клас

«Чарівна квіточка» (квілінг).

Пречудесно, пречудово розцвітай же, рідне слово!

Любити, шанувати і плекати рідну мову – святий обов'язок кожного українця. А надто сьогодні, в такі неспокійні часи для нашої держави. Щороку, 21 лютого Україна відзначає чудове свято – День рідної мови. Саме в цей день бібліотекар дитячого абонементу селищної бібліотеки Єрмоленко С. І. провела для учнів 2-Б класу Народицької гімназії годину спілкування «Рідна наша мова в житті для нас основа», під час якої були проведені мовознавчі конкурси та

вікторини «Юний мовознавець». Діти залюбки відгадували загадки та доповнювали прислів'я українською мовою. Також на дитячому абонементі оформили книжкову виставку: «Бринить. співає наша мова».

Нехай наша турбота зігріває ваші душі

Народицька селищна бібліотека пропонує для жителів громади з обмеженими фізичними можливостями послугу «Домашній абонемент» для будь-якого віку, для тих. хто бажає читати і користуватися послугами бібліотеки, але не має можливості самостійно її відвідувати. Працівник бібліотеки підбирає найцікавішу літературу та пресу і приносить за домашньою адресою читача. Ця послуга користується популярністю і навіть є подяки від вдячних користувачів.

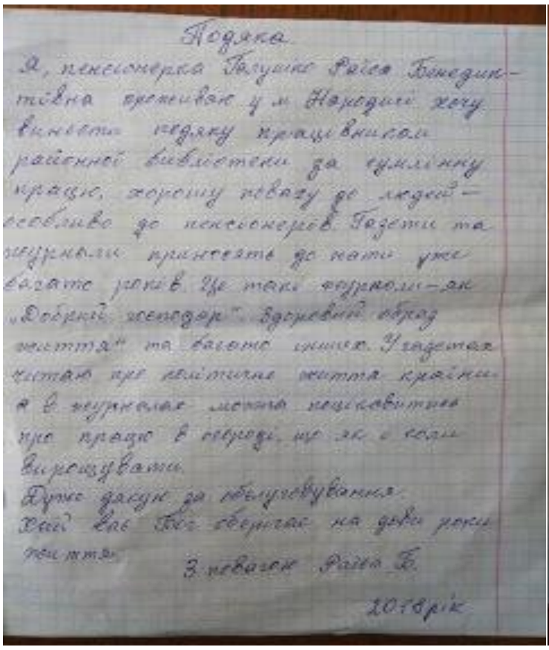

Також, надаються і віртуальні послуги у вигляді бібліотечних розсилок на електронну адресу з будь-якої необхідної теми. Це може бути повідомлення про надходження в бібліотеку літературних новинок, огляди українського

законодавства тощо.

Збережи життя на землі

Сьогодні ми все частіше чуємо слова «забруднення навколишнього середовища», «забруднення довкілля»… Ми вже стали звикати до цих слів і продовжуємо свою бездіяльність. Нерозумні дії людей на планеті Земля у найближчий час можуть повернутися великим нещастям, бідами усього людства. В долі природи – наша доля і ми повинні зробити все для того, щоб використати останній шанс і допомогти рідній природі, тим самим продовжити життя в наступних поколіннях. Що ж можемо ми зробити для навколишнього середовища? З чого треба почати свої дії? Хто в цьому допоможе нам? Як організувати роботу, щоб зберегти надбання природи у нашому регіоні? Задумуючись над екологічними проблемами світу, перш за все, треба дбати про чистоту тієї території, де ми проживаємо, працюємо.

Один із таких заходів відбувся в бібліотеці з начальником відділу екологічної освіти природного заповідника «Древлянський», Кравченко Галиною Іванівною, яка продемонструвала учням Народицької гімназії відео про заповідник «Наша справа – наше життя», розповіла про проблеми, які виникають під час їхньої роботи та як можна покращити екологічну ситуацію нашого краю. Директор селищної бібліотеки Головач Леся Вікторівна запропонувала уявити учням, що до них звернулися за допомогою щодо заходів поліпшення екології селища – такі слова передували плакату-мотиватору «Як би я був головним екологом міста…».

Щорічно 22 квітня відзначається День Землі. Наша планета Земля – наш рідний дім, в якому створені для нас особливі умови, що сприяють нашому існуванню і життєдіяльності. Ми всі відповідальні за мир і гармонію на нашій планеті. З цієї нагоди з учнями 2-А класу було проведено екологічний урок та вікторина «Земля – казкова планета, тільки потрібно її берегти». Захід спрямований на те, щоб діти мали уявлення про стан навколишнього середовища, з дитинства вчилися звертати увагу на екологічні проблеми, не були байдужими до природи, розуміли й берегли її, були відповідальними за свої вчинки, допомагали дорослим очистити від сміття прилеглу територію свого будинку та висадити хоча б одне деревце. Учні не тільки корисно й весело провели час, але й розширили свій світогляд, розвинули кмітливість, навчилися пізнавати нове.

Без води – нема життя

(До Всесвітнього дня водних ресурсів)

22 березня люди всієї планети відзначають Всесвітній день водних ресурсів. Адже цей день нагадує всім, що вода – найбільший скарб людства.

До Всесвітнього дня водних ресурсів заступник по роботі з дітьми селищної бібліотеки Єрмоленко С. І. та редактор Перковська С. М провели годину природознавства «Без води – нема життя» для учнів 2-Б класу Народицької гімназії в присутності учителя Кондратенко Т. П.

Скажемо булінгу – ні, дружбі – так!

Булінг (шкільне цькування) – це навмисне знущання фізичним, вербальним або психологічним способом. Воно може варіювати від ударів, штовхань, лайки, погроз і насмішок до вимагання грошей і цінного майна. Деякі діти знущаються, уникають, ігнорують інших і поширюють про них неправдиві чутки. Інші використовують електронну пошту, чати, миттєві повідомлення, соціальні мережі й текстові повідомлення, щоб насміхатись над іншими або кривдити їхні почуття.

Тому спеціаліст Народицького бюро правової допомоги Пінчук Юлія Миколаївна та працівники Народицької селищної бібліотеки провели в читальному залі захід «Скажемо булінгу – ні, дружбі – так!», де учням розповіли про виникнення та подолання проявів булінгу, продемонстрували відео «Обережно, булінг: українські діти все частіше стають жертвами цькування своїми однолітками». Під час заходу підлітки брали участь у багатьох вправах, таких як: «Я ображаюсь, коли…», «Бомбардування», «Кошик образ». Підсумували, що серед наших дітей є ті, кого не розуміють та не підтримують однолітки та батьки, кого зраджують їхні друзі, хто вважає, що в цьому житті він ні для кого нічого не значить. Дуже хочеться закликати всіх, будьте уважні до свої дітей, цікавтеся їхнім життям.

Бібліотечні посиденьки: «Серце забуте обігрійте добром»

Розпочався захід, на який завітали люди літнього віку та працівники Народицької селищної бібліотеки. На жаль, за станом здоров'я, ці люди не можуть відвідати бібліотеку, тому зустріч відбулася вдома.

Хай сонцю і квітам всміхаються діти!

День захисту дітей – це не тільки свято для самих дітей, це і нагадування суспільству про необхідність захищати права малечі, щоб усі діти росли щасливими, вчилися, займалися улюбленою справою та в майбутньому стали хорошими громадянами своєї країни.

Тож напередодні Міжнародного дня захисту дітей в селищній бібліотеці на дитячому абонементі було оформлено книжкову виставку: «Країна дитинства – країна мрій» та презентовано дитячі малюнки: «Ми знаємо свої права».

Молодь світу за здоровий спосіб життя

13 квітня в Народицькій селищній бібліотеці відбувся захід «Молодь світу за здоровий спосіб життя» для учнів Народицької гімназії. Ця зустріч присвячена найактуальнішій проблемі сучасності – цінність та збереження здоров'я. Давайте поміркуємо, на яких засадах формується здоровий спосіб життя, адже природа створила все, щоб людина була щасливою. Яскраве сонце, чисту воду, чарівні весняні квіти, хвилі достиглого жита, тьохкання соловейка у лузі… і нас людей – сильних, розумних, сміливих, здорових. І в цьому бутті кожній людині доводиться вибирати, адже, з рештою, вона має на це право. Та допомогти зробити правильний вибір можна, надавши корисну інформацію про шкоду паління й алкоголізму, переконати в згубності шкідливих звичок і запропонувати правильний вибір – сік замість сигарети й пива,фрукти – замість наркотиків.

Все починається з мами

У приміщенні Народицької селищної бібліотеки в читальному залі відбулося свято для мам «Я до землі вклоняюсь Вам, мамо», яке підготували бібліотечні працівники. На свято були запрошені активні читачки та жінки – керівники громади. Ведучі заходу розповіли про історію виникнення свята та

про силу материнської любові. Мама – це не тільки добрі очі, дбайливе серце, ніжне дихання і ласкаві руки рідної людини. Мама – це ще й ангел-охоронець, завжди оберігає від неприємностей, переживань і проблем. Чуттєво і проникливо для присутніх прозвучали українські легенди «Материнська любов» та «Як мати стала зозулею», літературно-музичні композиції «Мамина молитва», «Чорнобривці», «Мами». На святі-вдячності учні 2-Б класу Народицької гімназії прочитали вірші про матусю, яка допомагає малюкові зрозуміти навколишню красу, а її уроки – запам’ятовуються на все життя.

Я син твій, зерня твоє, мій краю

2 лютого 2018 року в селищному Будинку культури, за участі працівників селищної бібліотеки був проведений літературний вечір пам’яті «Живий у слові поміж нас», присвячений нашому земляку, письменнику, педагогу, українському прозаїку, автору нарисів, легенд, замальовок, збирачу матеріалів і упоряднику книг, Члену Спілки журналістів України, редактору районної газети «Жовтневі зорі», нині «Життя і слово», - Баранчуку Дмитру Федоровичу.

Провели: літературно-пізнавальну бесіду «Бачити світ прекрасного» (До 115- річчя від дня народження І. А. Багмута). Оформляли до знаменних та ювілейних дат книжкові виставки: «До 204-річниці від дня народження Тараса Григоровича Шевченка», «100 років від дня народження Олеся Терентійовича Гончара, українського письменника», «З любов'ю до дітей» (До 110-річчя від дня народження Марії Пригари).

Під синім небокраєм книгу люблять і читають

Щоб привернути увагу молоді до друкованого слова, виховання читацької культури на базі Народицької гімназії працівниками селищної бібліотеки проведено цикл заходів під девізом: «Треба читати, бо ми того варті!». Серед старшокласників під час заходу розповсюджено буклети «Бібліотека пропонує молоді» з інформацією про нові надходження книжок. Також протягом тижня до бібліотеки завітали вихованці дитячого садочка «Сонечко», старша та середні групи. Для них було підготовлено свято-казку «Ми до тебе, казко, в гості завітали», під час якого діти брали активну участь, пригадуючи улюблені казки та переглядаючи мультфільми. В кінці свята вихованці садочка одержали в подарунок книги із серії «Християнська етика».

Творчі акції в бібліотеці

Акція «Книги з добрих рук»

Вже традиційно, щорічно, Народицька селищна бібліотека проводить акцію, під час якої кожен бажаючий може подарувати книгу. Головна мета цієї акції – водночас з поповненням фондів нагадати людям про благодійність, а також стати безпосередніми учасниками цієї благородної справи. Адже у кожного вдома може лежати на поличці книга, яку вже ніхто не читає, тоді як бібліотеці вона дуже потрібна. За останні роки багато нових цікавих книжок отримали наші користувачі у подарунок від приватних громадян. Бібліотека щиро вдячна всім, хто долучився до акції та подарував радість спілкування з книгою іншим читачам. Дуже приємно, що в наш час є люди, які знаходять можливість відгукнутись на заклик книгозбірні. Серед дарувальників хотілося б відзначити Катерину Семенчук та Генріха Зоріна (смт Народичі), Віталія Барсука з села Мотійки, Оксану Рябко та Мирославу Мошківську з села Норинці, Леоніда Павлюченка з села Гуто-Мар'ятина.

Приєднуйтесь до наших друзів, які подарували книги для бібліотек, бо коли робимо добро, то і на душі стає тепло та приємно, а від людей отримуємо подяки.

Акція «Здай батарейку – врятуй планету»

Щоб хоч якось запобігти забрудненню природи, працівники Народицької селищної бібліотеки, дізнавшись про екологічний захід «Батарейкам та люмінесцентним лампам – утилізація», який проходить в природному заповіднику «Древлянський», долучились до акції. Діти із великим задоволенням взяли участь з надією, що завдяки їхнім зусиллям довколишній

світ стане чистішим, а зібрані батарейки допоможуть зберегти життя тваринам, рослинам, тому і надалі вирішили продовжувати цю добру справу.

Свята сонячного циклу

Масляна в Народичах

16 лютого 2018 року в смт Народичах відзначили свято Маляної. Головне дійство розгорнулося на центральній площі смт. Народичі. Організатори вклали душу в підготовку заходу, аби створити піднесений настрій у всіх присутніх. Для дорослих та дітей було театралізоване дійство, розважальна програма, конкурс млинців та вареників, частування та зігрівання напоями, виставка-продаж виробів майстрів декоративно-прикладного мистецтва, ігри та забави, лотерея.

Традиції Водохреща, як завершення зимових свят

Так розпочався урок народознавства в актовому залі Народицької гімназії для учнів 2-5 класів. Його підготували та провели бібліотекарі читального залу, абонементу та музею Народицької селищної бібліотеки.

Цей виховний захід присвячено завершенню різдвяного циклу свят. Усі ми знаємо ці свята, але з кожним наступним поколінням традиції святкування забуваються, відходять у минуле. Тому, щоб зберегти пам'ять про наших предків, про їхні звичаї та обряди, працівники Народицької селищної бібліотеки провели виховний захід на тему: «Традиції Водохреща, як завершення зимових свят». Як доповнення до заходу для учнів була оформлена книжкова виставка та продемонстровано фільм «Водохреща».

Січень крокує, свята дарує

День Святого Миколая є особливо бажаним дитячим святом, яке приносить відчуття передноворічної атмосфери і всілякі приємні сюрпризи. Бібліотекарі дитячого абонементу теж вирішили подарувати дітям радість, веселий настрій, допомогти повірити в чудо, в здійснення бажань і мрій.

Працівниками бібліотеки проведена народознавча година «Миколай на землю сходить і дива усюди творить» з учнями 2-х класів Народицької гімназії. Діти почули розповідь про Миколая Чудотворця, найвизначнішого Святого християнської церкви, який є символом Добра і Милосердя. Діти ознайомились з легендами про діяння Святого Миколая та одержали в подарунок книги «З основ християнської етики». А ще в бібліотеці оформлено яскраву книжкову виставку «Ми чекаємо на тебе, Святий Миколаю».

На завершення хочеться зазначити, що всі наведені приклади роботи бібліотек та співпраці з владою потребували і потребують великого професіоналізму бібліотечних працівників.

«ВЗАЄМОДІЯ БІБЛІОТЕКИ І ГРОМАДИ»

З досвіду роботи Бердичівської міської централізованої бібліотечної системи

Коли ще у 2013 році бердичівські майстрині бібліосправи потрапили до ТОП-12 зіркових бібліотек України (нашою гостею стала тоді Каша Сальцова), то зрозуміли: курс на оновлення взято правильно! За цей час було багато перемог та досягнень, траплялися й прикрості, але константою слугувало бажання змінюватися та небайдужість до майбутнього наших книгозбірень… Залишалося дочекатися «часу Х», коли зійшлися усі зірки: поворот у бік бібліотек в Україні в цілому, підтримка міської влади зокрема та вже з нашого боку виважений вибір стратегії повного ребрендингу Бердичівської міської ЦБС.

Якщо сказати одним реченням про кількісні та якісні зміни, що відбулися з тих пір в нашій системі, то… Десятиліттями ми вважалися простими

«книжковими берегинями», сьогодні ж перетворилися на фахівців інформаційних та культурно-дозвіллєвих центрів місцевої громади, території спілкування сучасної людини.

Час іде, все змінюється, і разом із цим заїжджені, засмальцьовані стереотипи невпинно поступаються новим свіжим віянням. Для багатьох у Бердичеві, напевне, не стане новиною той факт, що чи не найбільше сьогодні змінюють своє обличчя і внутрішнє наповнення місцеві бібліотечні заклади. Хтось ще пам'ятає легендарне загрозливо-попереджувальне: «Тиша у бібліотеці!»? Забудьте! Нині тут прагнуть, аби життя у ній вирувало, аби любов і повага до книги уживались із дитячим галасом та активним дорослим спілкуванням, з іграми, тренінгами, клубними засіданнями, творчими зустрічами, круглими столами, медіа-презентаціями тощо. Завдання перед представницями бібліотечної справи стоїть чітке й недвозначне: залишаючись вірними оборонцями духовної спадщини багатьох поколінь, вони повинні стати висококласним (читай – універсальним) персоналом того самого третього після дому й роботи місця, на яке мають перетворитися книгозбірні. Непросто? Для нас непосильних завдань немає і бути не може.

На відміну від дуже багатьох міст України бібліотечна галузь у Бердичеві живе. Не існує, не жевріє, а саме живе – повноцінно та яскраво.

2015 рік… Міський голова Василь Мазур озвучує думку, мовляв, Бердичів має всі шанси стати першопрохідцем у справі демонстрації, якою повинна бути сучасна бібліотека. Завдання поставлено – ми його з честю, вважаємо, виконали: 2015-й – відкриття на базі бібліотеки для дітей Музею єврейства, 2016-й – відкриття молодіжного центру «М-Формація» на базі центральної міської бібліотеки, 2017-й – почесне ІІ місце у конкурсі від УБА «Бібліотека року 2017» отримала Бердичівська центральна міська бібліотека за проект «М-ФОРМАЦІЯ», а також І місце та почесне звання «Найкраща міська бібліотека» у Житомирській області.

Що ж це за «М-Формація» така?

Цей молодіжний центр виступає новим потужним локомотивом масштабних культурно-освітніх інновацій та суспільно-корисних ініціатив у Бердичеві, тим самим вищезгаданим «третім місцем», в якому обмінюються думками, втілюють громадські проекти, продукують, відпочивають тощо.

«М-Формація» слугує майданчиком для генерування ідей, об’єднання зусиль та потенціалу молоді. Окрім того, у центрі створюються всі умови для розвитку та реалізації цікавих і змістовних ідей та проектів від творчих особистостей.

Напрямки діяльності центру (відповідно до Положення):

- здійснення громадянської освіти;
- формування правової культури та профілактика протиправної поведінки молоді;
- розвиток неформальної освіти;
- проектно-грантова діяльність;
- встановлення та зміцнення культурних зв’язків із молодіжними об’єднаннями на території України;
- формування здорового способу життя серед молоді та підлітків;
- підтримка творчої та обдарованої молоді, розвиток культурних традицій у молодіжному середовищі;
- сприяння розвитку змістовного дозвілля молоді;
- розвиток трудової активності молоді;
- розвиток міжнародних молодіжно-культурних контактів та студентських обмінів.

Не менш незвичним, цікавим й водночас доволі багатим на різного роду випробування, виявився для місцевої бібліосистеми довгостроковий проект «Ґешефт по-бердичівськи», головними героями якого виступають внутрішньо-переміщені особи.

Багато культури не може бути за визначенням, і у випадку з Бердичевом його українське, єврейське, польське, російське, вірменське й чимало інших корінь та корінців зіграли ну просто видатну роль: місто стало славитися особливим колоритом, унікальним «бердичівським» менталітетом. Описати його складові доволі влучно можна трьома словами з місцевого славня: гостинність, мудрість, краса. Коли анексували Крим, коли на сході України почали гинути люди, а у Бердичеві з'явилися перші переселенці, бібліотечно-молодіжні стіни перетворилися на такий собі «бердичівський дворик». Як приймали колись у подібних двориках «вимушених» гостей? Припустимо, дитину, котра залишилася без батьків, чи погорільців? Як своїх. Межа стиралася одразу: якщо їсти «порожній» суп, то усі разом, якщо працювати – теж, коли образили, то один за всіх, коли ремінцем охрестити – то і свого рідного, і свого «вимушеного». Відчути себе у Бердичеві, як вдома… Відчути, що тутешньою Європейською вулицею ти ходиш, скільки себе пам'ятаєш, що садочок «Казка» чи 12 школа близькі твоєму серцю, як жодні інші, а у синій маршрутці № 6 чомусь завжди прохолодно… Чи можливо таке? Віримо, що так. Держава нарекла їх «ВПО», а ми, не роздумуючи, взяли за своїх.

Якщо для когось слово «ґешефт» носить, можливо, не зовсім позитивний відтінок, то для корінних бердичівлян це слово означає просто чудову природню здатність домовитися про будь-що і будь з ким. Проект від Міжнародної організації з міграції (МОМ) став для нас Великим Ґешефтом. Бібліотекарі Бердичева виступили носіями важливої місії створення основи для інтеграції ВПО до місцевої громади, забезпечення «м'якої» адаптації до життя

у новому місті. Ну і «навар», звісно: використання творчого, інтелектуального потенціалу ВПО для зміцнення і розвитку бердичівської громади.

З огляду на те, що з 2017 року проект не лише не припинив діяти, але й на повну розвивається, певного успіху та намічених цілей, можна вважати, ми досягли. Звучить амбіційно? Судіть самі! За період реалізації проекту «Ґешефт по-бердичівськи» ми:

- Підтвердили статус бібліотеки як сучасного «третього місця» для містян
- Реалізували безліч креативних ідей, цікавих інновацій на базі закладу із залученням нових відвідувачів
- Налагодили співпрацю з усіма заявленими партнерами – представниками громади, ВПО, людьми з інвалідністю, місцевою владою
- Одна за одною зникають проблеми, пов'язані з соціально-психологічною напруженістю у суспільному середовищі
- Завдяки проекту розроблено алгоритм співпраці з переселенцями, людьми з інвалідністю та окреслено дії для підтримки цих людей
- Після закінчення терміну реалізації проекту усі напрямки роботи продовжують діяти і «приносять» у рік до 2 000 відвідувачів різнопланових заходів.

Чи є результат від подібної стратегії? Одного разу в інтерв’ю місцевому ТБ одна з учасниць проекту (колишня мешканка Донецька) заявила: вона повна ідей, прагне втілювати їх у життя, бачить серед оточуючих підтримку. І взагалі – все частіше подумує над тим, аби з сім’єю назавжди оселитися у Бердичеві.

P.S. Вони подумали і залишилися. Більш того, забрали батьків зі Сходу, відкрили бізнес. У Бердичеві зростає їхній син (до речі, один із активістів МЦ «М-Формація»). Коріння пущено – ґешефт очевидний...

Провести час за розмовами та чаєм, поспілкуватися на цікаві теми і дізнатися щось нове у міській бібліотеці можуть не лише діти та молодь, а й люди старшого покоління та поважного віку. Всіляко допомагають у налагоджені зв'язку між поколіннями відвідувачки читацького клубу «Гармонія», що об'єднав бердичівлянок, захоплених красою художнього слова і безмежними можливостями мистецтва. Вони збираються щосереди о 15.00 у приміщенні центральної міської бібліотеки. Восени 2019-го подруги за інтересами святкуватимуть вже 3-тю річницю клубу.

1-й день народження «Гармонії» готували усім відділом обслуговування ЦМБ. І не дивно, адже зустріч відкрили приємною новиною від директорки Тетяни Кущук: «гармошки» отримали почесну відзнаку – Диплом переможця Першого загальноукраїнського конкурсу кращих проектів у сфері освіти дорослих у рамках Європейського Року освіти дорослих у номінації «Кращий освітній проект для осіб поважного віку».

Ідея створити власний «клуб за інтересами» назрівала вже давно і, зрештою, переросла у зібрання для людей, котрі мають вільний час і хочуть витратити його з користю для спілкування та обговорення різноманітних тем. За три роки чого лишень не було у «програмі» відвідувачок «Гармонії»: цікаві події та зустрічі, незабутні подорожі та екскурсії, майстер-класи та консультації з лікарями і юристами, фольклорні батли з молоддю та участь в акції «Бібліоніч». Бібліотекарі знайомили читачів з непересічними особистостями, разом відзначали ювілеї, проводили творчі вечори. А ще здійснювали

віртуальні подорожі країнами Європи, відвідали (вже не віртуально, а реально) музеї Бердичева та Верхівні. Члени об'єднання також мали можливість отримати нові знання у галузі садівництва та городництва у рамках проекту «Мудрий землероб». Бердичівські «гармошечки» – досвідчені, мудрі, добрі, красиві, талановиті, а головне – невгамовні. Для них вільний час – це час для творчості, самоосвіти, розвитку та цікавого спілкування у стінах бібліотеки.

«Гармонія» об'єднує, адже завдяки читацькому клубу хтось знайшов себе і своє покликання, хтось навчився по-новому дивитися на світ, хтось зустрів друзів та однодумців, а хтось відкрив місце, де розуміють і радо приймають таким, яким ти є.

Ще одним інноваційним, таким, що згуртував різновікову категорію містян, став для нас проект «Вуличний університет». Під свій повітряний дах він за два роки зібрав до 200 осіб, залучивши, разом із тим, багатьох фахівців-волонтерів.

Сьогодні, коли активно впроваджується реформа децентралізації, мережа бібліотек, як і інших закладів культури, в населених пунктах спроможної громади розвивається так, як вирішить сама громада. Непрості реалії сьогодення змушують публічні бібліотеки ОТГ швидко вдосконалюватись і розвиватись відповідно до змін у потребах населення, постійно підтверджувати свою необхідність суспільству.

Укладач О. В. Костюченко

Комп’ютерний набір О. В. Костюченко

Редакція Г. Й. Врублевська